

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

24 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Liliana Catan

Vladimir Timofti

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Sterpu Boris în numele inculpatului Istrate Pavel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2013, în cauza penală în privința lui

Istrate Pavel Ion, născut la 18.02.1982,
originar și domiciliat în s. Cristești, r-nul
Nisporeni,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.12.2010-03.08.2011;

Instanța de apel: 25.10.2013-12.12.2013;

18.08.2014-11.02.2015

Instanța de recurs: 15.05.2014-11.07.2014;

27.01.2016-24.02.2016;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 03 august 2011, Istrate Pavel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), c), d) și f) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și amendă în mărime de 1000 unități convenționale în beneficiul statului.

Acțiunea civilă în partea recuperării prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

Acțiunea civilă în partea recuperării prejudiciului moral s-a admis integral, dispunîndu-se încasarea de la Istrate Pavel și Moisei Vasile, în mod solidar, în beneficiul lui Vera Nastas suma în mărime de 50 000 lei.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Moisei Vasile, însă în privința lui hotărârile nu se contestă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Istrate Pavel cu Moisei Vasile la 06 august 2010, în jurul orei 01.00, în s. Drăgușenii Noi, r-nul Hîncești, împreună și prin înțelegere prealabilă cu scopul de sustragere a bunurilor altei persoane, deghizați, au pătruns în gospodăria cet. Vera Nastas, de unde în mod deschis, au sustras: 3 700 lei; un telefon mobil de model „Nokia E 65”, la preț de 1850 lei; un telefon mobil de model „Nokia E 7310”, la preț de 1800 lei; un aparat de fotografiat de model „Sonny”, la preț de 2 000 lei; un Notebook de model „Acer Aspire one AII OL”, la preț de 5 000 lei; o armă de vânătoare cu țeava lisă la preț de 1 000 lei; un lăntișor din aur la preț de 1 200 lei; un colon din aur la preț de 700 lei; un cercel din aur la preț de 300 lei; o proteză cu 8 dinți din aur la preț de 6 600 lei; o monedă din aur din anul 1895 la preț de 7 900 lei.

În total, aceștia au sustras în mod deschis bunuri în sumă de 32 050 lei, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

Acțiunile lui Istrate Pavel au fost încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. b), c), d) și f) Cod penal - jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, deghizate, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Nefiind de acord cu sentința, Istrate Pavel a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie aplicată o pedeapsă mai blîndă.

În motivarea apelului a invocat că recunoaște comiterea infracțiunii pentru care urmează să fie condamnat, însă nu este de acord cu pedeapsa aplicată ca fiind una prea aspră, deoarece la stabilirea pedepsei nu s-a ținut cont de faptul că, cauza a fost examinată în lipsa sa, fiind încrezut că după prima ședință de judecată poate părăsi țara ca să câștige bani pentru ai restitui părții vătămate, își recunoaște vina, sincer se căiește în cele săvârșite, are la întreținere un copil minor, dorește să restituie prejudiciul cauzat și nu a avut scop de a se eschiva de la pedeapsa penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013 a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care Istrate Pavel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2), lit. b), c), d), f) Cod penal cu aplicarea prevederilor art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală la 1 an și 20 zile închisoare, fără amendă, cu executarea într-un penitenciar de tip închis.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, la aprecierea măsurii de pedeapsă, instanța de fond nu a luat în considerație în deplină măsură circumstanțele ce țin exclusiv de partea legală la aplicarea pedepsei penale și anume că, careva circumstanțe agravante lipsesc, precum și că inculpatul nu a fost citat legal în instanța de judecată.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță la examinarea cauzei în fond nu l-a citat pe Istrate Pavel în mod legal, mai mult, nici nu a respectat modalitatea de examinare a cauzei în lipsa inculpatului, potrivit prevederilor art. 321 alin.(2), pct. 1) Cod de procedură penală, menționând că, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când se ascunde de la prezentarea în instanță, iar în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, instanța este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță și la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată. O careva încheiere de aducere silită în instanță a lui Istrate Pavel (mai mult că prin încheierea instanței din 26.05.2011 i-a fost aplicată măsura preventivă obligația de nepărăsire a țării) nu a fost adoptată de către instanță, precum și nici procurorul sau organele afacerilor interne nu au prezentat careva probe verosimile că acesta s-ar eschiva de la judecarea cauzei, ca de altfel, nu au fost prezentate nici careva probe ce ar demonstra încălcarea măsurii preventive alese - obligația de nepărăsire a țării, totodată nu sunt prezente nici careva citații. La f.d.158, vol. I este anexată o cerere, depusă de către avocatul inculpatului Istrate Pavel, prin care solicită amânarea examinării cauzei pe motivul că Istrate Pavel este bolnav și nu poate fi prezent în instanță, anexînd și copia trimiterii-extras, iar instanța de fond, neverificînd circumstanțele invocate de către avocat în cerere, fără careva temeiuri, adoptă o încheiere de înlocuire a măsurii preventive în arest pentru 90 zile, ceea ce nu poate fi admis.

În continuare, după ce la 07.07.2011 a fost adoptată încheierea despre înlocuirea măsurii preventive cu arest preventiv pe 90 zile (f.d.165, vol.I), la 13.07.2011 procurorul emite o ordonanță de aducere silită a lui Istrate P. în ședința din 02.08.2011. Astfel, instanța de apel a constatat că, încălcarea dreptului la un proces echitabil (prin necitarea legală a inculpatului în ședința de judecată), fapt ce duce la aplicarea prevederilor art.385 alin.(4) Cod procedură penal.

5. Împotriva deciziei a depus recurs ordinar procurorul, care făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală a solicitat casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că, hotărîrea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, eronat s-au aplicat prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală.

5.1. Partea vătămată Vera Nastas, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, solicitând admiterea lui, deoarece inculpatului s-a aplicat pedeapsă prea blândă și pînă în prezent nu s-a restituit prejudiciul material.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 iulie 2014 a fost admis recursul ordinar, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției instanța a invocat că, concluzia instanței de apel precum că, instanța de fond a examinat cauza în absența inculpatului, cu încălcarea prevederilor art. 321 alin. (2) Cod de procedură penală, prin ce i-a încălcat dreptul la un proces echitabil, este nejustificată, contrară materialelor dosarului.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 172, vol. I), inculpatul a fost prezent în ședința de judecată la 07.06.2011, împreună cu avocatul său angajat prin contract, ședința fiind ulterior amînată pentru data de 13.06.2011, la solicitarea apărării.

La 13.06.2011, la cererea apărătorului, precum că inculpatul este bolnav, ședința a fost amînată pentru data de 07.07.2011. Ulterior, la 07.07.2011, inculpatul nu s-a prezentat din motive necunoscute și la demersul procurorului s-a înlocuit măsura preventivă obligațiunea de a nu părăsi locul de trai în arest pe un termen de 90 zile, ședința a fost amînată pentru 11.07.2011, în care inculpatul nu s-a prezentat, fiind prezentat și un certificat de către acuzatorul de stat precum că inculpatul nu se află la locul de trai.

În ședința de judecată din 02.08.2011, a fost prezent avocatul inculpatului, care a fost de acord cu examinarea cauzei în absența inculpatului.

Astfel, reieșind din situația de fapt stabilită, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că, instanța de fond la examinarea cauzei nu a încălcat prevederile art. 321 alin. (2) Cod de procedură penală, ori, instanța a luat toate măsurile posibile al aduce pe inculpat în instanța de judecată.

Colegiul penal lărgit a considerat că, instanța de apel nejustificat la stabilirea pedepsei lui Istrate Pavel a aplicat prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală. Mai mult, inculpatul în apelul declarat nici nu a indicat că la examinarea cauzei i-ar fi fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prin necitarea legală în instanță, el solicitînd de fapt o pedeapsă mai blîndă.

Invocînd acest temei, din oficiu, instanța de apel era obligată să-l pună în discuția părților, ori, potrivit art. 24 Cod de procedură penală, părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. În așa situație, acuzatorul a fost privat de dreptul de a-și expune poziția argumentînd-o cu probe adăugătoare, astfel fiind încălcat principiul contradictorialității în procesul penal.

Avînd în vedere că, erorile judiciare invocate de recurent nu pot fi corectate în instanța de recurs, decizia a fost casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015 apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

7.1. Instanța de apel a invocat că, inculpatul fiind citat legal despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată nu s-a prezentat, respectiv, prin încheierea Colegiului penal din 17 decembrie 2014 a fost dispusă anunțarea inculpatului în căutare, iar cu referire la prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus examinarea cauzei penale în lipsa lui Istrate Pavel.

Colegiul penal a constatat că, instanța de fond analizînd probele administrate în cursul de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești a stabilit o corectă situație de fapt, dînd faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 187 alin. (2), lit. b), c), d) și f) Cod penal - jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvîrșit de mai multe persoane, deghizate, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de apel verificînd legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului a constatat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, ținînd cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Colegiul penal nu a reținut ca întemeiate argumentele inculpatului privind aplicarea unei pedepse mai blînde, și anume faptul că, își recunoaște vina, sincer s-a căit în cele săvîrșite și dorește să restituie paguba, or, instanța de apel a precizat că, Istrate Pavel s-a eschivat cu rea-credință de a se prezenta la ședințele de judecată în instanța de fond și în instanța de apel, mai mult ca atît, instanța de apel nu a constatat manifestarea căinței sincere de către inculpat sau conștientizarea gradului de pericol social al faptei săvîrșite, cît și restituirea pagubei materiale pricinuite părții vătămate.

Totodată, instanța de apel a menționat că inculpatul a săvîrșit infracțiunea în stare de recidivă periculoasă, iar din aceste motive nu poate fi dispusă o eventuală suspendare condiționată a executării pedepsei penale.

Prin urmare, nu au fost reținute careva circumstanțe care să servească drept temeiuri pentru aplicarea unei pedepse penale mai blînde inculpatului, iar instanța de fond just a concluzionat că, corectarea și reeducarea lui Istrate Pavel este posibilă doar în condițiile izolării acestuia de societate și pedeapsa penală aplicată sub formă

de 6 (șase) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și amendă în mărime de 1 000 (una mie) unități convenționale este o pedeapsă echitabilă și de natură să satisfacă exigențele individualizării pedepsei penale în coraport cu circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului.

8. Avocatul Sterpu Boris în numele inculpatului a depus recurs ordinar prin care solicită casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 11.03.2013, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîre prin care inculpatului să i se aplice pedeapsă mai blîndă.

În motivarea recursului avocatul a invocat că, inculpatul își recunoaște vina, se căiește de cele comise, are la întreținere un copil minor și părinții bătrîni și e dispus să recupereze integral paguba în termen de 2-3 săptămîni, iar aceste circumstanțe permit a aplica în privința lui Istrati Pavel o pedeapsă mai blîndă.

8.1. Asupra recursului a depus referință partea vătămată Nastas Vera, prin care s-a expus pentru respingerea acestuia, deoarece circumstanțele invocate de avocat sunt false.

9. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că temeiurile invocate de recurent nu se încadrează în cele prevăzute la art. 427.*

Din conținutul art. 427 Cod de procedură penală, rezultă că temeiurile pentru recursul ordinar declarat împotriva deciziei instanței de apel nu pot fi decît de drept, fiind determinate expres de lege.

Astfel, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Temeiurile pentru recurs pot fi:

- formale sau de procedură (art. 427 pct. 1-7 CPP);
- substanțiale sau de judecată (art. 427 pct. 8-16 CPP).

Temeiurile menționate pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

De asemenea, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească definitivă.

Se reține, că *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții de cât cea pe care materialul probator o susține.

Colegiul penal, verificând motivele recursului declarat, constată că avocatul face trimitere la o serie de evenimente care în viziunea recurentului constituie încălcări procedurale admise de instanțe la judecarea cauzei în privința inculpatului, însă nu argumentează concret prin ce a fost încălcată legea procesuală, nu descrie care este eroarea de drept din cele enumerate în art. 427 Cod de procedură penală, care s-a comis la judecarea cauzei de către instanță și în ce constă esența erorii respective.

În cazul în care autorul nu invocă concret în recurs temeiul pe care se bazează, din cele reglementate de norma procesuală penală, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător și urmează a fi respins ca inadmisibil, or instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul avocatului cu circumstanțe de fapt și de drept, care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Astfel, statuînd asupra faptului că autorul recursului a invocat cu totul alte argumente care nu-și găsesc reflectare în temeiurile prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală și anume că, instanța de apel nu a apreciat circumstanțele atenuante, cum ar fi recunoașterea vinei de către inculpat, căința de cele comise, prezența la întreținere a copilului minor și părinților bătrâni, Colegiul conchide că acestea nu sunt erori de drept, care ar putea duce la casarea unei hotărâri judecătorești. Mai mult ca atât, prin recursul declarat avocatul solicită casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 11.03.2013, aceasta fiind o hotărâre inexistentă pe cauza dată.

În consecință, raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, Colegiul concluzionează că, recursul ordinar declarat de avocat în numele inculpatului, este inadmisibil, deoarece temeiurile

invocate de recurent nu se încadrează în cele prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Sterpu Boris în numele inculpatului Istrate Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015, în cauză penală în privința lui Istrate Pavel, deoarece temeiurile invocate de recurent nu se încadrează în cele prevăzute la art.427 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 23 martie 2016.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Liliana Catan

Vladimir Timofti